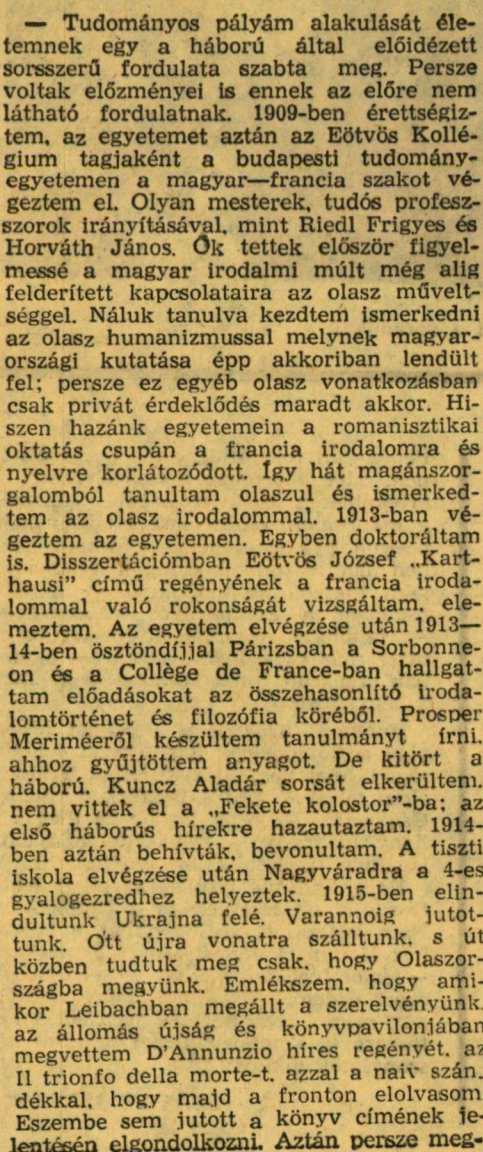
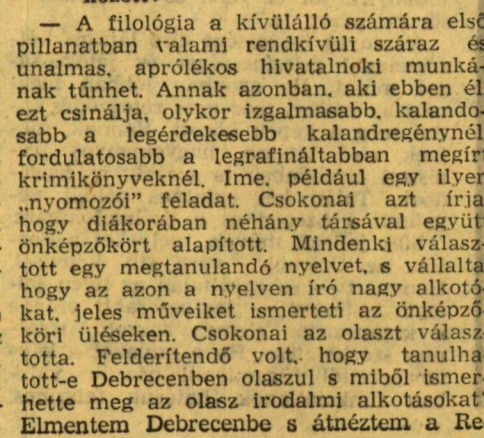

**Beszélgetés dr. Koltay-Kastner Jenő
nyugalmazott egyetemi tanárral,
a Román Nyelvek és Irodalmak Intézete
volt vezetőjével**

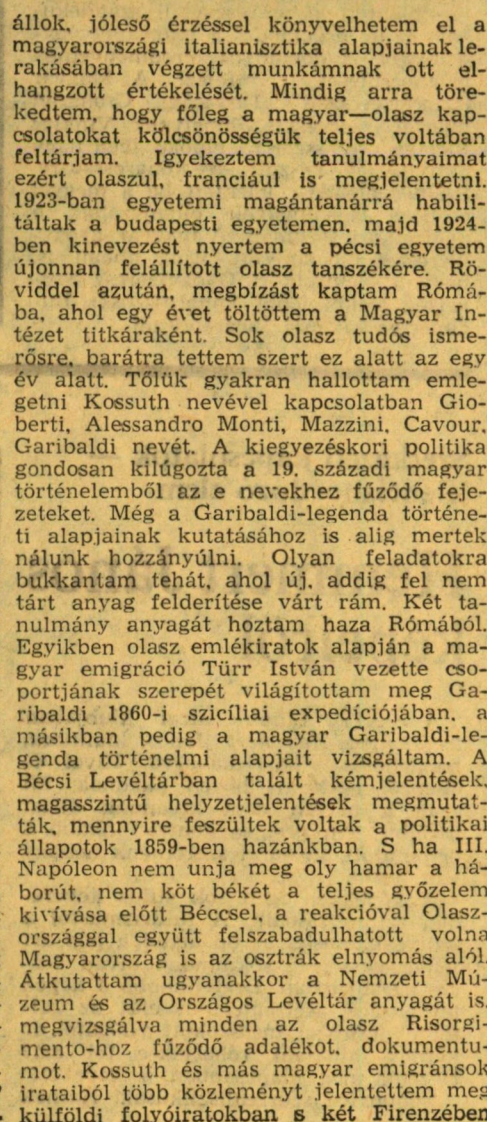
— Ne haragudjon, professzor úr, ha most erről az ifjúságról, életpályája kezdetéről, az indulásról kérdezem. 1918-ban még háború volt, zavaros, ellentmondásokkal terhes időszak. Hogy jutott idő s alkalom akkor a tudományos munkára?

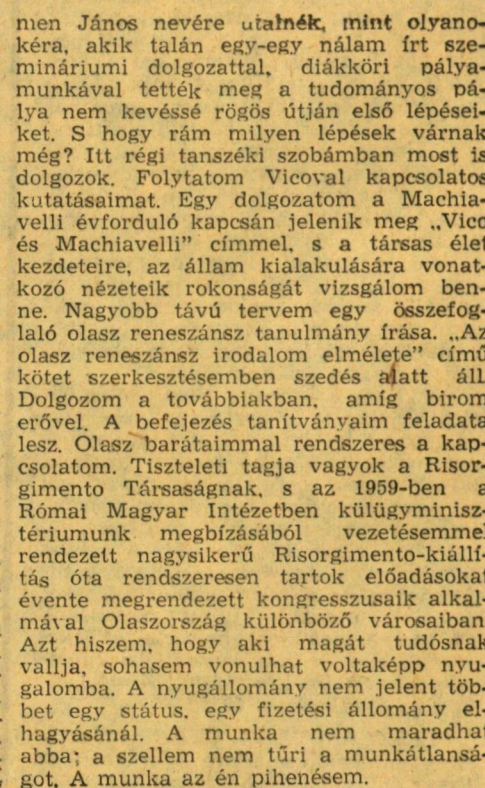
— 1919-ben kerültem haza, májusban. A Magyar Tanácsköztársaság Közkutatásügyi Népbiztosságától kaptam első kinevezésemet. A Székesfehérvári Reál iskolához kerültem. Az elmúlt évek alatt új helyzet alakult ki az italianisztika terén. A budapesti tudománygyezetemen Zambr Alajos a háború utolsó évében olasz irodalmi katedrát nyert. Ezidőben jelent meg Kaposy József „Dante Magyarországon” című úttörő jelentőségű könyve is. S a Corvina néven alakult olasz—magyar baráti egyesület már készült Dante halála 600. évfordulójának megünneplésére. 1921-ben aztán a Magyar Tudományos Akadémián a Dante Emlékünnepélyen 29 éves koromban megtartottam első tudományos előadásomat a háború befejezése óta „Dante realizmusa” címmel. Ezt az előadást tekintem tudományos pályám kezdetének. Azt ekkor már világosan láttam, hogy az italianisztikának, mint hiánysz tudomány szaknak a megalapításában elsősorban a magyar irodalom és műveltség olaszhoz való viszonyát kell tisztázni. E témakörből számos tanulmányom jelent meg ezekben az években. Elsősorban a 18. század magyar költőinek, Faludi Ferenc-

— Tavaly Nemzetközi Italianisztikai Kongresszus volt Budapesten. Örömmel és büszkeséggel töltött el, hogy a kongresszus magyar előadójának, résztvevőinek nem jelentkező részét az én tanítványaim közül került ki. Most, amikor életem munkájának végső összegzése előtt

— 1924-től 1940-ig működtem a pécsi egyetem professzoraként, majd amikor a pécsi bölcsészkart az új szegedi egyetem kapta meg, a tanszékekkel együtt átjöttem Szegedre magam is. 1944–45. kivételével a nyugodt, harmónikus munka éveit köszönhetem városunknak mind mostanáig. Mivel 1949-től 1957-ig a nyugati nyelvek oktatása a vidéki egyetemeken szűnhetett, ezekben az években átmenetileg a régi magyar irodalomtörténeti tanszéket vezettem, de az előbbiekből következően mégis régi kutatási területemen maradhattam. Több új tanulmányomat jelentettem meg, elsősorban a magyar irodalom olasz vonatkozásait elemző kutatásaim köréből. De az olasz irodalomtörténetet művelő munkásságom is ekkor teljesedett ki. Az 50-es években közre adtam Cola di Rienzoról írt könyvemet, Leopardi-t monográfiámat, tanulmányaimat Aretinoról, Foscolóról stb. 1968-ban aztán — mint említettem — a hadifogságban annyira megkedvelt Vicohoz fordultam vissza olasz nyelvű tanulmányomban, amely a múlt évben „Vico Magyarországon” címmel jelent meg. De filozófiai munkái mellett írt Vico fiatalkorában egy életrajzot a magyar történelemben oly sötét szerepet játszó Antonio Carafa tábornokról is; ennek keletkezését vizsgáltam legutóbb. E tanulmányaim rövidített változatban a New York-i Egyetem centenáriumi Vico-kiadványában is napvilágot látott. Ez évben „Gobineau és az olasz reneszánsz romantikus képe” címmel közlöttem tanulmányomat a Filológiai Közlönynek az a száma, amely a 60. születésnapját ünneplő Kardos Tibor professzort köszöntötte. Kardos Tibor még Pécsen volt a tanítványom; emlékszem rá, amikor frissen érettségizett fiatal fiú lévén, bátoratlanul bekopogtatott hozzám s elmondta, hogy a humanizmus-sal akar foglalkozni, ezért iratkozik be az olasz szakra az egyetemen. Kardos Tibor kiváló tudósa lett a humanizmus korának, s az olasz irodalomnak. Másik volt pécsi tanítványom, aki hozzám adta be a doktori disszertációját „Pirandello és az ismeretelmélet dráma” címmel. Kolozsvári Grandpierre Emil, akiből kiváló író lett az évek során. Említettem már, hogy büszke vagyok szegedi tanítványaimra, s velük örülök sikereiknek; dr. Benedek Nándor kandidátus és dr. Timár Lajosné most is volt tanszékem adjunktusai. A fiatalabbak közül Kovács Sándor Iván, Ilia Mihály, Kaposi Márton, Kassai Kele-

PAPP LAJOS